

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 160/2022-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku (sudca spravodajca) a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 4Tp/68/2021 z 22. septembra 2021 a uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 4Tpo/53/2021 zo 7. októbra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci

1. Z neúplnej ústavnej sťažnosti doručenej ústavnému súdu 1. decembra 2021 a vlastným šetrením ústavný súd zistil, že sťažovateľ bol od roku 2008 opätovne súdne trestaný za rôznorodú trestnú činnosť:

- a) rozsudok okresného súdu č. k. 1T/12/2008 z 10. apríla 2008 (nedovolené ozbrojovanie a obchodovanie so zbraňami), sťažovateľovi bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov s podmieneným odkladom v skúšobnej dobe 2 roky, trest prepadnutia veci,
- b) rozsudok okresného súdu č. k. 3T/41/2010 z 8. júla 2010 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 5To/269/2010 zo 7. decembra 2010 (vydieranie), sťažovateľovi bol uložený súhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov, trest prepadnutia veci; sťažovateľ bol vzatý do väzby,
- c) rozsudok okresného súdu č. k. 3T/166/2010 zo 17. marca 2011 (nebezpečné vyhrážanie), sťažovateľovi bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 1 roka, trest prepadnutia veci; sťažovateľ bol vzatý do väzby,

d) rozsudok okresného súdu č. k. 2T/4/2015 z 22. januára 2015 (krádež), sťažovateľovi bol uložený súhrnný nepodmienečný trest v trvaní 20 mesiacov, trest zákazu činnosti, ochranné protialkoholické liečenie; sťažovateľ bol vzatý do väzby.

2. Uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Rimavská Sobota (ďalej len „prokurátor“) č. k. 1 Pv 468/19/6609 z 2. marca 2020 (právoplatné 12. marca 2020) došlo k zastaveniu trestného stíhania sťažovateľa podľa § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku (ďalej len „TP“) z dôvodu, že sťažovateľ nebol v čase spáchania činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný – útok na verejného činiteľa (sťažovateľ bol vo väzbe). Prikazom prokurátora bol sťažovateľ 2. marca 2020 prepustený z väzby na slobodu. Toho istého dňa prokurátor zabezpečil eskortovanie sťažovateľa do Psychiatrickej nemocnice [REDAKOVANÉ]. Zároveň prokurátor navrhol sťažovateľovi uložiť ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou a protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou, ktorému okresný súd uznesením č. k. 3Nt/4/2020 zo 6. júna 2020 vyhovel.

3. Sťažovateľovi bolo uznesením povereného príslušníka obvodného oddelenia Policajného zboru Hnúšťa ČVS: ORP-492/HN-RS-2021 z 20. septembra 2021 vznesené obvinenie pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. d) Trestného zákona (ďalej len „TZ“) a pre nebezpečné vyhrážanie podľa § 360 ods. 1 TZ na skutkovom základe, že sťažovateľ mal pristúpiť k poškodenej [REDAKOVANÉ] a povedať jej, že „cigánočka, daj mi zapáliť, keď mi nedáš, tak ťa stiahnem za kríky a vytrkám“. V tom ju mal chytiť jednou rukou za rozkrok za nohavice a ešte raz jej povedať, že „daj mi zafajčiť, keď nedáš, tak ťa zapálím“. Poškodená zo strachu o svoj život a zdravie mu mala dať tabak a papieriky na výrobu cigarety. V tom sťažovateľ z prstu poškodenej strhol prsteň zo žltého kovu. Svojím konaním mal sťažovateľ u poškodenej vzbudiť dôvodnú obavu o svoj život a zdravie a spôsobiť škodu vo výške nie viac ako 80 eur.

4. Sťažovateľ bol napadnutým uznesením okresného súdu vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) TP.

5. Krajský súd napadnutým uznesením zamietol sťažnosť sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu okresného súdu s odôvodnením, že pokiaľ ide o dôvodnú obavu z pokračovania v trestnej činnosti v zmysle ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) TP, krajský súd poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ bol dosiaľ šesťkrát súdne trestaný za rôznorodú trestnú činnosť, naposledy rozsudkom okresného súdu č. k. 2T/4/2015 z 22. januára 2015 za prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 TZ a iné, za čo mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 1 rok a 8 mesiacov. Sťažovateľ má tak preukázateľné sklony k páchaniu trestnej činnosti. Krajský súd poukázal tiež na skutočnosť, že sťažovateľ má v súčasnosti nariadenú ambulantnú psychiatrickú liečbu, pričom dospel k záveru, že u obvineného existuje v súčasnom štádiu trestného konania dôvodná obava, že po prepustení z väzby bude v trestnej činnosti pokračovať, a to najmä pod vplyvom alkoholu.

6. Prokurátor uznesením č. k. 1Pv 315/21/6609 z 10. decembra 2021 zastavil trestné stíhanie sťažovateľa podľa § 215 ods. 1 písm. e) TP z dôvodu, že sťažovateľ nebol v čase spáchania činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný. Sťažovateľ bol na základe príkazu prokurátora prepustený z väzby na slobodu a následne eskortovaný do Psychiatrickej nemocnice [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ].

7. Následne prokurátor 22. decembra 2021 podal návrh na uloženie ochranného psychiatrického a protitoxikomanického liečenia ústavnou formou a protitoxikomanického liečenia ambulantnou formou. Okresný súd návrhu prokurátora uznesením č. k. 4Nt/8/2021 z 27. januára 2022 vyhovel.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ uviedol, že na jeho osobe je od roku 2008 až do 27. novembra 2021 zneužívaný inštitút väzby. Uviedol, že za 13 rokov bol 6-krát súdne stíhaný vo viacerých konaniach, z toho 6 rokov bol obmedzený na osobnej slobode – z toho 4 roky len vo výkone preventívnej a kolúznej väzby vrátane tzv. súdnej väzby.

9. Ďalej uviedol, že v tejto dobe je započítaná aj premena podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 17 mesiacov a 15 dní, ktorý sťažovateľ vykonal v [REDAKOVANÉ] a v [REDAKOVANÉ] v nemocnici na psychiatrii a následne na [REDAKOVANÉ]

10. Sťažovateľ ďalej uvádza, že na jeho trest v trvaní 17 mesiacov a 15 dní sa vzťahuje amnestia prezidenta Slovenskej republiky [REDAKOVANÉ].

11. Tvrdí, že opakovane oznamoval Okresnému súdu Rimavská Sobota, konkrétne sudkyňi [REDAKOVANÉ], že je neoprávnene vo výkone trestu. Na základe týchto oznámení bola sťažovateľovi opakované doručená odpoveď, že výkon trestu odňatia slobody sťažovateľa bude trvať ešte 24 mesiacov a že na prípad sťažovateľa sa amnestia nevzťahuje.

12. Sťažovateľovi bolo doručené oznámenie o započítaní trestu, pričom mal vykonať trest odňatia slobody v trvaní 17 a pol mesiaca. V tej dobe mal už sťažovateľ vykonaný trest v trvaní 16 mesiacov.

13. Uviedol, že vlastní rodinný dom, pracuje ako samostatne zárobkovo činná osoba. Tvrdí, že nemusel stráviť štyri roky vo väzbe. Mohol viesť riadny život a starať sa o svoje deti a rodičov. V rokoch 2007 až 2008 zamestnával svojho otca, bratov a ďalších zamestnancov s mesačným obratom 120 000 Sk. Staral sa o rodinný majetok. Ďalej uviedol, že už päť rokov sa pokúša o nadobudnutie [REDAKOVANÉ] štátneho občianstva a tiež požiadal o udelenie azylu. Sťažovateľ v závere uviedol, že má uzatvorenú pracovnú zmluvu v [REDAKOVANÉ] a založil si novú rodinu.

14. Sťažovateľ sa domáha porušenia bližšie nešpecifikovaných práv.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K napadnutému uzneseniu okresného súdu:

15. Z obsahu ústavnej sťažnosti a vyžiadaných príloh je zrejmé, že napadnuté uznesenie okresného súdu bolo predmetom prieskumu krajského súdu na základe sťažnosti sťažovateľa. Pre rozhodnutie ústavného súdu v danej časti je teda podstatné, že napadnuté uznesenie okresného súdu bolo podrobené zákonnému prieskumu zo strany krajského súdu, teda bol v danom prípade dodržaný princíp subsidiarity, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) a § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoÚS“).

16. Uvedená skutočnosť tak vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnej sťažnosti prezentovaného porušenia bližšie nešpecifikovaných práv sťažovateľa napadnutým uznesením okresného súdu, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) ZoÚS pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K napadnutému uzneseniu krajského súdu:

17. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07, I. ÚS 348/2019). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, IV. ÚS 62/08, I. ÚS 165/2015).

18. Sťažovateľ v neúplnej ústavnej sťažnosti uviedol, že je na ňom dlhodobo zneužívaný inštitút väzby.

19. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že pri rozhodovaní o väzbe musia byť súčasne splnené formálne predpoklady väzby, t. j. musí existovať uznesenie o začatí trestného stíhania a uznesenie o vznesení obvinenia, a materiálne predpoklady väzby, t. j. musia existovať skutočnosti osvedčujúce kvalifikované podozrenie, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný a má znaky trestného činu, a že sa obvinený trestného činu dopustil a zároveň musí existovať (trvať) niektorý z väzobných dôvodov uvedených v § 71 TP (III. ÚS 417/2011).

20. K preventívnej väzbe je potrebné uviesť, že táto musí byť odôvodnená konkrétnymi skutočnosťami, pričom samotný druh, charakter, rozsah či závažnosť trestnej činnosti nemôžu byť samé osebe dôvodom preventívnej väzby (III. ÚS 33/2021, bod 47, II. ÚS 792/2014).

21. Krajský súd v napadnutom uznesení skonštatoval dôvodnosť väzobného stíhania sťažovateľa a uviedol, že sťažovateľ bol už viackrát súdne trestaný pre rôznorodú trestnú činnosť. Poukázal aj na skutočnosť, že sťažovateľ sa mal skutku dopustiť pod vplyvom alkoholu a že má nariadenú psychiatrickú liečbu ambulantnou formou. Vzhľadom na uvedené považoval krajský súd za preukázané, že v prípade ponechania sťažovateľa na slobode by sťažovateľ naďalej páchal trestnú činnosť.

22. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd jasne a zrozumiteľne uviedol dôvody, ktoré zakladajú dôvodnú obavu z pokračovania v páchaní trestnej činnosti sťažovateľom.

23. Ústavný súd vzhľadom na uvedené okolnosti ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) ZoÚS ako zjavne neopodstatnenú. Sťažovateľ nie je právne zastúpený, avšak z dôvodov hospodárnosti ústavný súd nepristúpil k odstraňovaniu tohto nedostatku jeho návrhu na začatie konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. marca 2022

Peter Straka
predseda senátu